

NWD 2015 – 30/31 januari

Rudi Penne en Paul Levrie

Waarom 17?

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

∞ veel ...

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

∞ veel ...

Zo veel dat zelfs dat:

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} + \dots =$$

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

∞ veel ...

Zo veel dat zelfs dat:

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} + \dots = \infty \quad \text{(HR)}$$

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

∞ veel ...

Zo veel dat zelfs dat:

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} + \dots = \infty \quad \text{(HR)}$$

(Ter vergelijking:

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \dots + \frac{1}{n^2} + \dots = \frac{\pi^2}{6} \quad \text{(Euler)}$$

Waarom 17?

Er zijn zoveel getallen...: 1, 2, 3, 4, ...

∞ veel ...

Zo veel dat zelfs dat:

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} + \dots = \infty \quad \text{(HR)}$$

(Ter vergelijking:

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \dots + \frac{1}{n^2} + \dots = \frac{\pi^2}{6} \quad \text{(Euler)}$$

$$\sum \left\{ \frac{1}{n} \mid n \in \mathbb{N} \text{ bevat geen cijfer } 9 \right\} \approx 22,92 \quad \text{(Kempner)}$$

)

zij sprong: een harmonische brug

En dit brengt ons bij het volgende probleem: hoe ver geraken we?

zij sprong: een harmonische brug

En dit brengt ons bij het volgende probleem: hoe ver geraken we?

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{10} + \frac{1}{12} + \dots$$

$$\frac{1}{2} \cdot \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \dots\right)$$

=

zij sprong: een harmonische brug

En dit brengt ons bij het volgende probleem: hoe ver geraken we?

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{10} + \frac{1}{12} + \dots$$

$$\frac{1}{2} \cdot \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \dots\right)$$

= oneindig !

zij sprong: een harmonische brug

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

zij sprong: een harmonische brug

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

is strikt groter dan

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \dots$$

zijprong: een harmonische brug

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

is strikt groter dan

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \dots$$

en dit is weer gelijk aan

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

zijprong: een harmonische brug

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

is strikt groter dan

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \dots$$

en dit is weer gelijk aan

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$$

Dus de som is strikt groter dan zichzelf

Waarom dus juist 17?

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Om dit te bewijzen steunen we op:

Stelling (Well-ordering principle)

Iedere niet-lege verzameling van positieve gehele getallen heeft een kleinste element.

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Bewijs: (uit het ongerijmde)

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Bewijs: (uit het ongerijmde)

Stel dat er wel saaie getallen bestaan.

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Bewijs: (uit het ongerijmde)

Stel dat er wel saaie getallen bestaan.

Well-ordering principle: De verzameling van saaie getallen bezit een kleinste element, N .

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Bewijs: (uit het ongerijmde)

Stel dat er wel saaie getallen bestaan.

Well-ordering principle: De verzameling van saaie getallen bezit een kleinste element, N .

Maar dan is N interessant, zijnde het kleinste saaie getal!.

Waarom dus juist 17?

Stelling (Gelijkheidsbeginsel)

Ieder natuurlijk getal is interessant.

Bewijs: (uit het ongerijmde)

Stel dat er wel saaie getallen bestaan.

Well-ordering principle: De verzameling van saaie getallen bezit een kleinste element, N .

Maar dan is N interessant, zijnde het kleinste saaie getal!.

⇒ contradictie!

QED

Waarom 17?

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen(XVII \mapsto VIXI ?)

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen (XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117, ...)

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen(XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117,... **heptadecaphobia!**)

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen (XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117, ... **heptadecaphobia!**)
- ▶ 17 een vloek is voor Zweden:

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen (XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117, ... **heptadecaphobia!**)
- ▶ 17 een vloek is voor Zweden: sjutton (också)!

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen (XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117, ... **heptadecaphobia!**)
- ▶ 17 een vloek is voor Zweden: sjutton (också)!
- ▶ $17 \times 17 \times 17$ de recordafmeting is voor de Rubik-kubus

(Oskar van Deventer)

Waarom 17?

Zeker niet omdat

- ▶ 17 een ongeluksgetal is voor Italianen (XVII \mapsto VIXI ?)
(Air Italia, R17 \rightarrow R117, ... **heptadecaphobia!**)
- ▶ 17 een vloek is voor Zweden: sjutton (också)!
- ▶ $17 \times 17 \times 17$ de recordafmeting is voor de Rubik-kubus

(Oskar van Deventer)

- ▶ de 17de letter van het Griekse alfabet gelijk is aan...

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is. . .

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is...

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is. . .

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

De **17**de letter van het Griekse alfabet
is. . .

... π !

Bewijs: (door metamorfose)

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

17 \rightarrow 17

QED

"DAL ROMANZO DI PAOLO GIORDANO"

LA SOLITUDINE DEI NUMERI PRIMI

REGIA DI SAVERIO COSTANZO

DAL 10 SETTEMBRE AL CINEMA

www.repubblica.it/la-solitudine-dei-primi

(2010)

"DAL ROMANZO DI PAOLO GIORDANO"

LA SOLITUDINE DEI NUMERI PRIMI

REGIA DI SAVERIO COSTANZO

DAL 10 SETTEMBRE AL CINEMA

www.repubblica.it/la-solitudine-dei-primi

(2010)

Plot summary:

"DAL ROMANZO DI PAOLO GIORDANO"

LA SOLITUDINE DEI NUMERI PRIMI

REGIA DI SAVERIO COSTANZO

DAL 10 SETTEMBRE AL CINEMA

www.repubblica.it/la-solitudine-dei-primi

(2010)

Plot summary:
From the book

"DAL ROMANZO DI PAOLO GIORDANO"

LA SOLITUDINE DEI NUMERI PRIMI

REGIA DI SAVERIO COSTANZO

DAL 10 SETTEMBRE AL CINEMA

www.repubblica.it/la-solitudine-dei-primi

(2010)

Plot summary:
From the book
by Paolo Giordano.

Waarom dan wel 17?

Waarom dan wel 17?

een prachtig **priemgetal!**

Waarom dan wel 17?

een prachtig priemgetal!

Een priemgetal, so what?

Een priemgetal, so what?

Stelling

Priemgetallen zijn belangrijke huisnummers.

Een priemgetal, so what?

Stelling

Priemgetallen zijn belangrijke huisnummers.

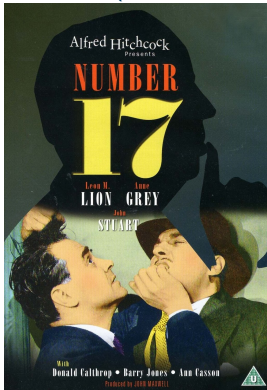
Bewijs: (door stuitende voorbeelden)

Een priemgetal, so what?

Stelling

Priemgetallen zijn belangrijke huisnummers.

Bewijs: (door stuitende voorbeelden)

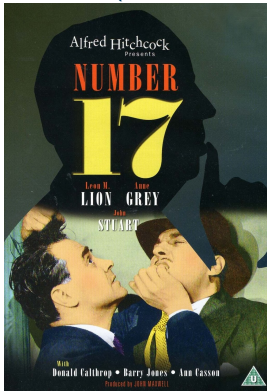

Een priemgetal, so what?

Stelling

Priemgetallen zijn belangrijke huisnummers.

Bewijs: (door stuitende voorbeelden)

157

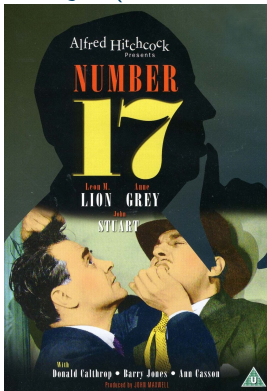
Sexy priemgetal; 2^{157} is het kleinste apocalyptisch getal; kleinste emirp waarvan de som van de cijfers opnieuw een emirp is; M_{157} is samengesteld; 50-voud van een goede benadering voor het getal pi.

Een priemgetal, so what?

Stelling

Priemgetallen zijn belangrijke huisnummers.

Bewijs: (door stuitende voorbeelden)

157

Sexy priemgetal; 2^{157} is het kleinste apocalyptisch getal; kleinste emirp waarvan de som van de cijfers opnieuw een emirp is; M_{157} is samengesteld; 50-voud van een goede benadering voor het getal pi.

29

Kleinste priemgetal dat de som is van drie opeenvolgende kwadraten; Chen-priemgetal; het aantal emirps dat voorkomt op een digitale 24 uursklok; als er een oneven perfect getal bestaat, dan heeft het minstens 29 priemfactoren.

THIS WEEK IN APPLIED MATHEMATICS

Een priemgetal, so what?

TODAY: PRIME FACTORS

THIS WEEK IN APPLIED MATHEMATICS

Een priemgetal, so what?

TODAY: PRIME FACTORS

Priemgetallen zijn de bouwstenen van de natuurlijke getallen
(Hoofdstelling Rekenkunde)

Waarom juist priemgetal 17?

Waarom juist priemgetal 17?

Want er bestaan heel veel priemgetallen:

Waarom juist priemgetal 17?

Want er bestaan heel veel priemgetallen:

- ▶ Grootste gekende priemgetal:

$$2^{57885161} - 1$$

(> 17 miljoen cijfers, begin 2013, Curtis Cooper en GIMPS)

Waarom juist priemgetal 17?

Want er bestaan heel veel priemgetallen:

- ▶ Grootste gekende priemgetal:

$$2^{57885161} - 1$$

(> 17 miljoen cijfers, begin 2013, Curtis Cooper en GIMPS)

- ▶ Er zijn oneindig veel priemgetallen! (**Euclides**)

Waarom juist priemgetal 17?

Want er bestaan heel veel priemgetallen:

- ▶ Grootste gekende priemgetal:

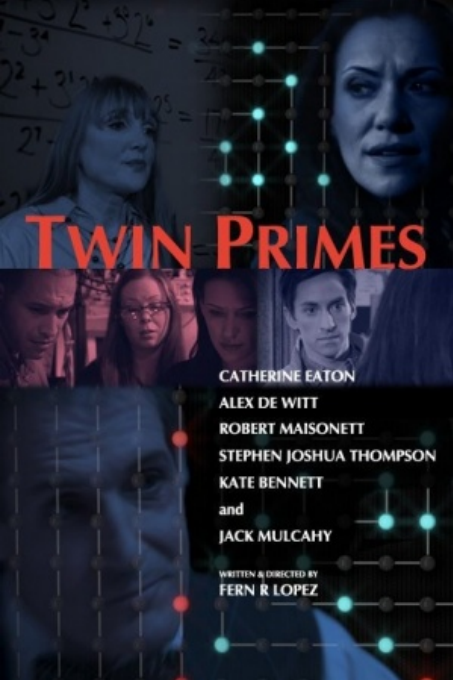
$$2^{57885161} - 1$$

(> 17 miljoen cijfers, begin 2013, Curtis Cooper en GIMPS)

- ▶ Er zijn oneindig veel priemgetallen! (**Euclides**)
- ▶ Zelfs:

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{11} + \dots = \infty$$

(**Euler**)

CATHERINE EATON

ALEX DE WITT

ROBERT MAISONETT

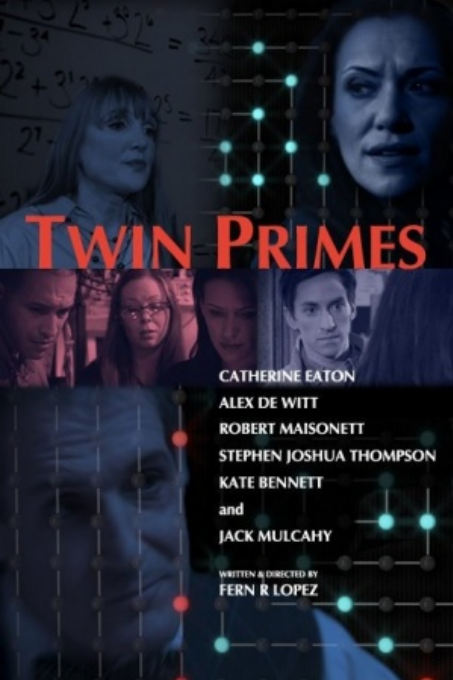
STEPHEN JOSHUA THOMPSON

KATE BENNETT

and

JACK MULCAHY

WRITTEN & DIRECTED BY
FERN R LOPEZ

(2012)

CATHERINE EATON

ALEX DE WITT

ROBERT MAISONETT

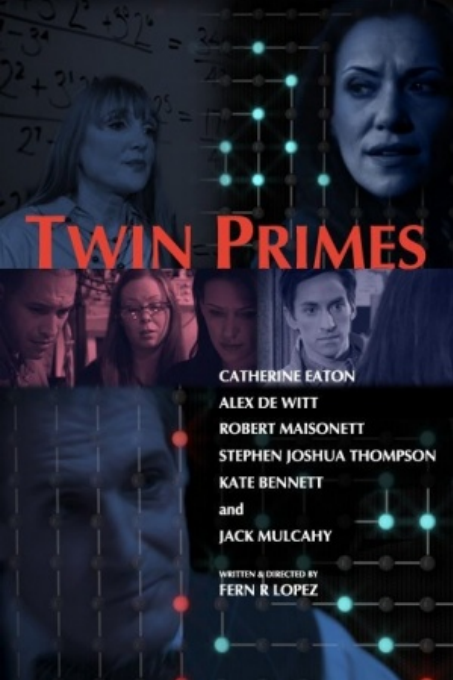
STEPHEN JOSHUA THOMPSON

KATE BENNETT

and

JACK MULCAHY

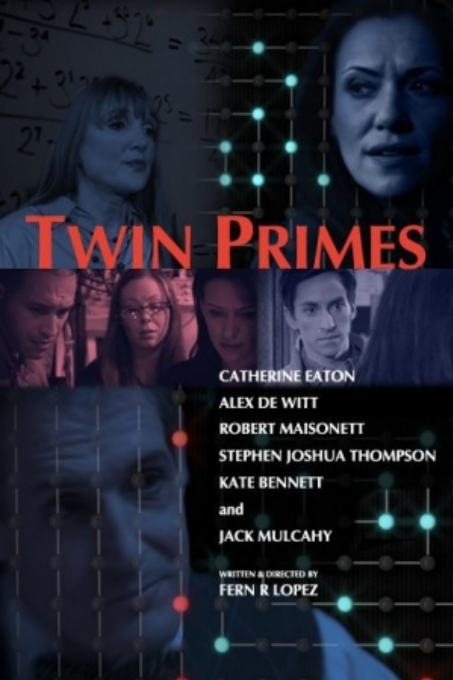
WRITTEN & DIRECTED BY
FERN R LOPEZ

(2012)

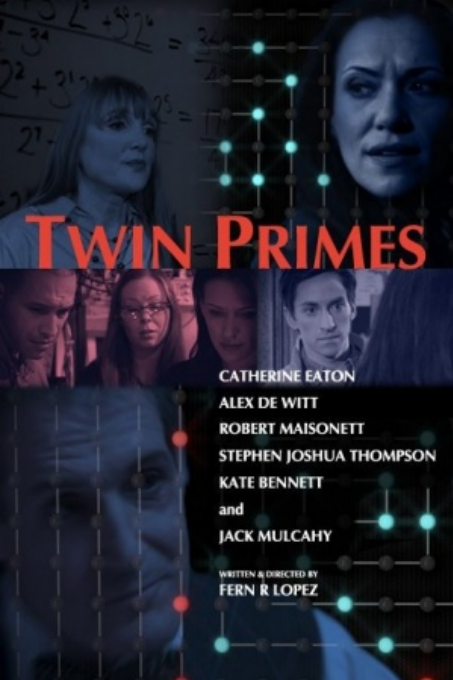
Plot summary:

CATHERINE EATON
ALEX DE WITT
ROBERT MAISONETT
STEPHEN JOSHUA THOMPSON
KATE BENNETT
and
JACK MULCAHY
WRITTEN & DIRECTED BY
FERN R LOPEZ

(2012)

Plot summary:
Life can be hard,

(2012)

Plot summary:

Life can be hard,
but math can be murder.

CATHERINE EATON

ALEX DE WITT

ROBERT MAISONETT

STEPHEN JOSHUA THOMPSON

KATE BENNETT

and

JACK MULCAHY

WRITTEN & DIRECTED BY
FERN R LOPEZ

17 is de jongste van een priemtweling

17 is de jongste van een priemtweling

priemtweling: 17 – 19;

17 is de jongste van een priemtweling

priemtweling: $17 - 19$;

behoort tot koppel priemneven: $(13,17)$;

17 is de jongste van een priemtweling

priemtweling: $17 - 19$;

behoort tot koppel priemneven: $(13,17)$;

dubbelsexy: $(11,17)$, $(17,23)$;...

17 is de jongste van een priemtweling

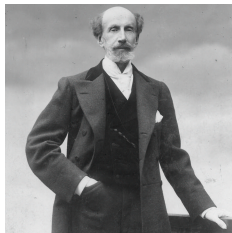
priemtweling: $17 - 19$;

behoort tot koppel priemneven: $(13,17)$;

dubbelsexy: $(11,17)$, $(17,23)$;...

- ▶ In 1849 schreef Alph. de Polignac (1817-1890) zonder bewijs:

Elk even getal n is op oneindig veel manieren te schrijven als verschil van twee opeenvolgende priemgetallen.

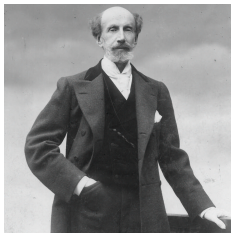

17 is de jongste van een priemtweling

priemtweling: 17 – 19;

behoort tot koppel priemneven: (13,17);

dubbelsexy: (11,17), (17,23);...

- ▶ In 1849 schreef Alph. de Polignac (1817-1890) zonder bewijs:

Elk even getal n is op oneindig veel manieren te schrijven als verschil van twee opeenvolgende priemgetallen.

- ▶ Paul Stäckel gebruikt in 1916 voor het eerst de term **Priemtweling** voor het geval $n = 2$:

besonderen Zweck dienen könnte, und ich werde daher Paare von Primzahlen, die sich um zwei unterscheiden, Primzahlzwillinge nennen.

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Het **priemtweelingenvermoeden** ontstond als speciaal geval van het vermoeden van de Polignac ($n = 2$):

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Het **priemtweelingenvermoeden** ontstond als speciaal geval van het vermoeden van de Polignac ($n = 2$):

Er zijn oneindig veel priemtweelingen.

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Het **priemtweelingenvermoeden** ontstond als speciaal geval van het vermoeden van de Polignac ($n = 2$):

Er zijn oneindig veel priemtweelingen.

Nochtans, in 1919 bewees **Viggo Brun** (1885-1978):

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Het **priemtweelingenvermoeden** ontstond als speciaal geval van het vermoeden van de Polignac ($n = 2$):

Er zijn oneindig veel priemtweelingen.

Nochtans, in 1919 bewees **Viggo Brun** (1885-1978):

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{11} + \frac{1}{13} + \frac{1}{17} + \frac{1}{19} + \frac{1}{29} + \frac{1}{31} + \dots = \text{eindig!}$$

Priemtweelingen: onbeperkte voorraad?

Het **priemtweelingenvermoeden** ontstond als speciaal geval van het vermoeden van de Polignac ($n = 2$):

Er zijn oneindig veel priemtweelingen.

Nochtans, in 1919 bewees **Viggo Brun** (1885-1978):

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \frac{1}{11} + \frac{1}{13} + \frac{1}{17} + \frac{1}{19} + \frac{1}{29} + \frac{1}{31} + \dots = \text{eindig!}$$

⇒ oneindig veel *priemeenlingen*

2011: grootste priemtweeling gevonden!

872966507873032809131455726873415647361395018515295060204984372820803432594691878
732915826606402786104329823933079471401382658021874850064152259895260759079579906
446851506983689804749369308267939202946342462554321287636299841879846264133533699
851417945668138436408397561552776240508196297960447239526644276811227669084793507
875014773146234081655373376858788483846277753634965379270901986277362505988907419
115428962149103400359079064198388787841136522326043588572542816259824103210510292
138549119877286625101957935108780451131480992055530687421213585898047645700217301
109183044372130157974787459172693423353169919134763581235173344034040475475164877
017461436002447377764994882164111722399050079171553016215115113091435822239367160
022656106427772224048097809287605687126206372416031466295064850674451271247983061
941463426426455432924920064830723049241272199468772077627971877988081551140670081
488848654870819885778190517325838357709346194341800652400230542837702260995477962
033657956312729026755226876295135222936182452077925820865072233732766181466342343
025616117781559671710971552560863997680371237569419813822835045700535316240746785
813676797869312647366885313977673945386408226857653035298026809233219414577414367

2011: grootste priemtweling gevonden!

262795377059547327721815349102896131534782570044720398804525307130131841245504474
374155188808321440085805002760833319663338618520532822789832111048875771172099865
667646295564735004935628965511738193386172497849657147771358252829845612612357620
064727816011842798205410098925284515813119388476709367028088317525329182720

2011: grootste priemtweling gevonden!

262795377059547327721815349102896131534782570044720398804525307130131841245504474
374155188808321440085805002760833319663338618520532822789832111048875771172099865
667646295564735004935628965511738193386172497849657147771358252829845612612357620
064727816011842798205410098925284515813119388476709367028088317525329182720

natuurlijk

2011: grootste priemtweling gevonden!

262795377059547327721815349102896131534782570044720398804525307130131841245504474
374155188808321440085805002760833319663338618520532822789832111048875771172099865
667646295564735004935628965511738193386172497849657147771358252829845612612357620
064727816011842798205410098925284515813119388476709367028088317525329182720

natuurlijk nu nog $+1$ en -1 .

2011: grootste priemtweling gevonden!

262795377059547327721815349102896131534782570044720398804525307130131841245504474
374155188808321440085805002760833319663338618520532822789832111048875771172099865
667646295564735004935628965511738193386172497849657147771358252829845612612357620
064727816011842798205410098925284515813119388476709367028088317525329182720

natuurlijk nu nog $+1$ en -1 .

Korter:

$$3756801695685 \cdot 2^{666669} \pm 1$$

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

- ▶ Precies een van beide getallen in een priemtweeling is te schrijven als een som van twee kwadraten.

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

- ▶ Precies een van beide getallen in een priemtweeling is te schrijven als een som van twee kwadraten.

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$4n, 4n + 1, 4n + 2, 4n + 3$.

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

- ▶ Precies een van beide getallen in een priemtweeling is te schrijven als een som van twee kwadraten.

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$4n, 4n + 1, 4n + 2, 4n + 3$.

⇒ Iedere priemtweeling bevat een getal van de vorm $4n + 1$.

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

- ▶ Precies een van beide getallen in een priemtweeling is te schrijven als een som van twee kwadraten.

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$4n, 4n + 1, 4n + 2, 4n + 3$.

⇒ Iedere priemtweeling bevat een getal van de vorm $4n + 1$.

⇒ Dit zijn juist de priemgetallen schrijfbaar als som van 2 kwadraten! (**Kerststelling van Fermat**)

Priemtweelingen: resultaten

- ▶ Het even getal gelegen in het midden van de priemtweeling is altijd een zesvoud! (voor $p > 3$)

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$6n, 6n + 1, 6n + 2, 6n + 3, 6n + 4, 6n + 5$.

- ▶ Precies een van beide getallen in een priemtweeling is te schrijven als een som van twee kwadraten.

Bewijs: Elk getal heeft een van de volgende vormen:

$4n, 4n + 1, 4n + 2, 4n + 3$.

⇒ Iedere priemtweeling bevat een getal van de vorm $4n + 1$.

⇒ Dit zijn juist de priemgetallen schrijfbaar als som van 2 kwadraten! (**Kerststelling van Fermat**)

$$17 = 1^2 + 4^2$$

$$29 = 2^2 + 5^2$$

Het PTV: stand van zaken

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),
13

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),
13 (15 = 3×5),

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),
13 ($15 = 3 \times 5$),
23

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),
13 ($15 = 3 \times 5$),
23 ($25 = 5^2$)

Het PTV: stand van zaken

Definitie. Een **Chen-priemgetal** is een priemgetal p zodat $p + 2$ ofwel priem is ofwel semi-priem (= product van 2 priemgetallen).

Voorbeelden: 17 (19 is priem),
13 ($15 = 3 \times 5$),
23 ($25 = 5^2$)

Stelling (Chen, 1966)

Er zijn oneindig veel Chen-priemgetallen.

Het PTV: stand van zaken

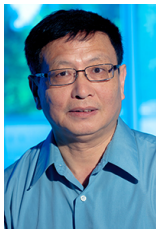
Het PTV: stand van zaken

Stelling (Zhang, april 2013)

Er is een getal k kleiner dan 70 miljoen zodat oneindig veel priemparen bestaan die precies k verschillen.

Het PTV: stand van zaken

Stelling (Zhang, april 2013)

Er is een getal k kleiner dan 70 miljoen zodat oneindig veel priemparen bestaan die precies k verschillen.

Maynard: (november 2013): er is zo'n getal k kleiner dan 600.

Het PTV: stand van zaken

Stelling (Zhang, april 2013)

Er is een getal k kleiner dan 70 miljoen zodat oneindig veel priemparen bestaan die precies k verschillen.

Maynard: (november 2013): er is zo'n getal k kleiner dan 600.

Tao en co: (2014): zelfs garantie op $k \leq 246$!

FEAR COMES IN WAVES

TRIANGLE

FROM CHRIS SMITH THE DIRECTOR OF GREEN AND PURPLE

(2009)

(2009)

Plot summary:

(2009)

Plot summary:
No maths involved.

Nog meer 17: rechthoekige driehoeken

Stelling

Elke macht van 17, en zelfs elke macht van $\sqrt{17}$, is de lengte van de hypotenusa van een rechthoekige driehoek

Nog meer 17: rechthoekige driehoeken

Stelling

Elke macht van 17, en zelfs elke macht van $\sqrt{17}$, is de lengte van de hypotenusa van een rechthoekige driehoek

volgt onmiddellijk uit:

Stelling (Kerststelling van Fermat)

Elk priemgetal van de vorm $4n + 1$ is te schrijven als de som van twee kwadraten.

Nog meer 17: rechthoekige driehoeken

Stelling

Elke macht van 17, en zelfs elke macht van $\sqrt{17}$, is de lengte van de hypotenusa van een rechthoekige driehoek

volgt onmiddellijk uit:

Stelling (Kerststelling van Fermat)

Elk priemgetal van de vorm $4n + 1$ is te schrijven als de som van twee kwadraten.

Bijvoorbeeld:

$$17 = 4^2 + 1^2$$

Nog meer 17: rechthoekige driehoeken

Stelling

Elke macht van 17, en zelfs elke macht van $\sqrt{17}$, is de lengte van de hypotenusa van een rechthoekige driehoek

volgt onmiddellijk uit:

Stelling (Kerststelling van Fermat)

Elk priemgetal van de vorm $4n + 1$ is te schrijven als de som van twee kwadraten.

Bijvoorbeeld:

$$17 = 4^2 + 1^2$$

of nog: de rechthoekige driehoek met rechthoekszijden van lengte 1 en 4 heeft een schuine zijde met lengte $\sqrt{17}$.

17 en rechthoekige driehoeken

Stelling (Brahmagupta (598-668))

$$(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Stelling (Brahmagupta (598-668))

$$(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$$

Dankzij deze heerlijke stelling:

17 en rechthoekige driehoeken

Stelling (Brahmagupta (598-668))

$$(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$$

Dankzij deze heerlijke stelling:

$$17^2 = (4^2 + 1^2)(4^2 + 1^2) = (4^2 - 1^2)^2 + (4 + 4)^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Stelling (Brahmagupta (598-668))

$$(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$$

Dankzij deze heerlijke stelling:

$$17^2 = (4^2 + 1^2)(4^2 + 1^2) = (4^2 - 1^2)^2 + (4 + 4)^2$$

en dus

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

of nog: de rechthoekige driehoek met rechthoekszijden van lengte 15 en 8 heeft een schuine zijde met lengte 17.

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

$$(\text{denk continu aan } (a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2)$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

$$17^4 = (15^2 + 8^2)(15^2 + 8^2) = (225 - 64)^2 + (120 + 120)^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

$$17^4 = (15^2 + 8^2)(15^2 + 8^2) = (225 - 64)^2 + (120 + 120)^2 \Rightarrow$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

$$17^4 = (15^2 + 8^2)(15^2 + 8^2) = (225 - 64)^2 + (120 + 120)^2 \Rightarrow$$

$$17^4 = 161^2 + 240^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

$$17^4 = (15^2 + 8^2)(15^2 + 8^2) = (225 - 64)^2 + (120 + 120)^2 \Rightarrow$$

$$17^4 = 161^2 + 240^2$$

...

17 en rechthoekige driehoeken

Enzovoorts:

(denk continu aan $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2$)

$$17 = 4^2 + 1^2$$

$$17^2 = 15^2 + 8^2$$

$$17^3 = (4^2 + 1^2)(15^2 + 8^2) = (60 - 8)^2 + (32 + 15)^2 \Rightarrow$$

$$17^3 = 52^2 + 47^2$$

$$17^4 = (15^2 + 8^2)(15^2 + 8^2) = (225 - 64)^2 + (120 + 120)^2 \Rightarrow$$

$$17^4 = 161^2 + 240^2$$

...

$$17^5 = 404^2 + 1121^2$$

17 en rechthoekige driehoeken

Voor grotere: via complexe getallen $a + bi$

17 en rechthoekige driehoeken

Voor grotere: via complexe getallen $a + bi$

'rechthoekszijden' 1 en 4 schrijven we als $1 + 4i$ waarbij $i^2 = -1$

17 en rechthoekige driehoeken

Voor grotere: via complexe getallen $a + bi$

'rechthoekszijden' 1 en 4 schrijven we als $1 + 4i$ waarbij $i^2 = -1$

dan is

17 en rechthoekige driehoeken

Voor grotere: via complexe getallen $a + bi$

'rechthoekszijden' 1 en 4 schrijven we als $1 + 4i$ waarbij $i^2 = -1$

dan is

$$(1 + 4i)^2 = 1^2 + 8i + 16i^2 = 1 + 8i - 16 = -15 + 8i$$

17 en rechthoekige driehoeken

Voor grotere: via complexe getallen $a + bi$

'rechthoekszijden' 1 en 4 schrijven we als $1 + 4i$ waarbij $i^2 = -1$

dan is

$$(1 + 4i)^2 = 1^2 + 8i + 16i^2 = 1 + 8i - 16 = -15 + 8i$$

Herinner je: $17^2 = 15^2 + 8^2$.

17 en rechthoekige driehoeken

Algemeen voor schuine zijde gelijk aan $(\sqrt{17})^n$

$$(1 + 4i)^n = a + bi$$

17 en rechthoekige driehoeken

Algemeen voor schuine zijde gelijk aan $(\sqrt{17})^n$

$$(1 + 4i)^n = a + bi \quad \Rightarrow \quad a^2 + b^2 = 17^n$$

Praktisch via www.wolframalpha.com, bijv. voor $n = 16$:

17 en rechthoekige driehoeken

Algemeen voor schuine zijde gelijk aan $(\sqrt{17})^n$

$$(1 + 4i)^n = a + bi \Rightarrow a^2 + b^2 = 17^n$$

Praktisch via www.wolframalpha.com, bijv. voor $n = 16$:

(1+4I)^16

Examples Random

Result:

-4 968 639 359 + 4 896 306 240 i

17 en rechthoekige driehoeken

Algemeen voor schuine zijde gelijk aan $(\sqrt{17})^n$

$$(1 + 4i)^n = a + bi \quad \Rightarrow \quad a^2 + b^2 = 17^n$$

Praktisch via www.wolframalpha.com, bijv. voor $n = 16$:

(1+4I)^16

Examples Random

Result:
-4 968 639 359 + 4 896 306 240 i

$$4\,968\,639\,359^2 + 4\,896\,306\,240^2 = 17^{16}$$

Spielerei: sommen van kwadraten

Elk oneven priemgetal heeft een van de volgende vormen:

$$8n + 1$$

$$8n + 3$$

$$8n + 5$$

$$8n + 7$$

Spielerei: sommen van kwadraten

Elk oneven priemgetal heeft een van de volgende vormen:

$$8n + 1$$

$$8n + 3$$

$$8n + 5$$

$$8n + 7$$

te schrijven als een som van 2 kwadraten

Spielerei: sommen van kwadraten

Elk oneven priemgetal heeft een van de volgende vormen:

$$8n + 1$$

$$8n + 3$$

$$8n + 5$$

$$8n + 7$$

te schrijven als een som van 3 kwadraten

Spielerei: sommen van kwadraten

Elk oneven priemgetal heeft een van de volgende vormen:

$$8n + 1$$

$$8n + 3$$

$$8n + 5$$

$$8n + 7$$

te schrijven als een som van 4 kwadraten

(Elk ander getal ook trouwens.)

MARTIN
SHEEN

KRISTEN
BELL

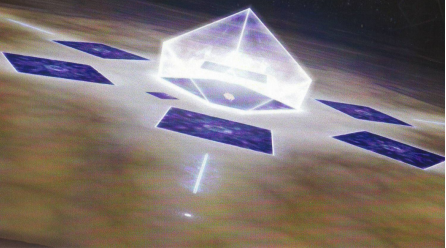
MICHAEL
YORK

TONY
HALE

JOE
ESTEVEZ

FLATLAND

A Journey of Many Dimensions

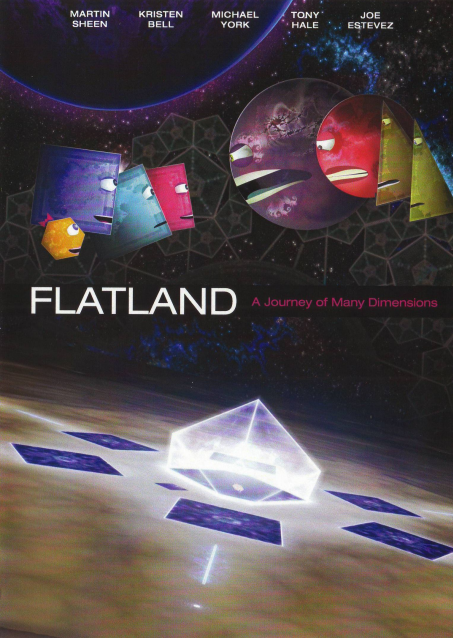
MARTIN
SHEEN

KRISTEN
BELL

MICHAEL
YORK

TONY
HALE

JOE
ESTEVEZ

(2007)

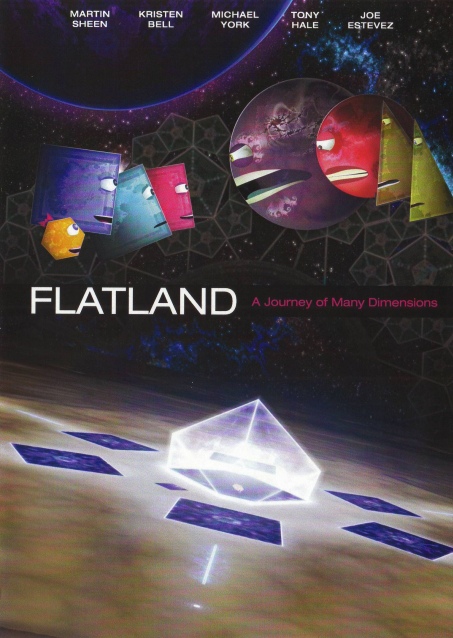
MARTIN
SHEEN

KRISTEN
BELL

MICHAEL
YORK

TONY
HALE

JOE
ESTEVEZ

(2007)

Plot summary:

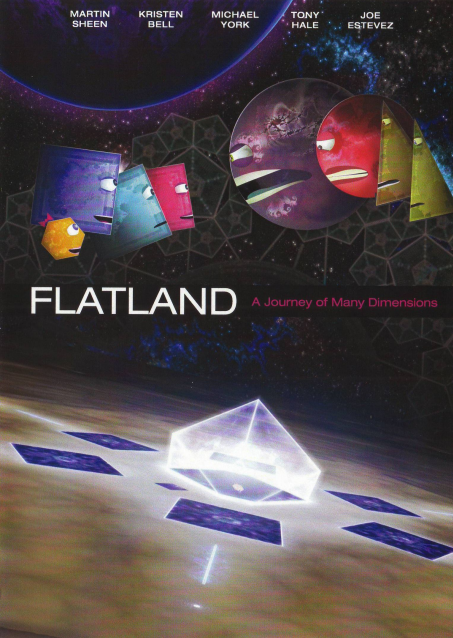
MARTIN
SHEEN

KRISTEN
BELL

MICHAEL
YORK

TONY
HALE

JOE
ESTEVEZ

(2007)

Plot summary:
Read the book

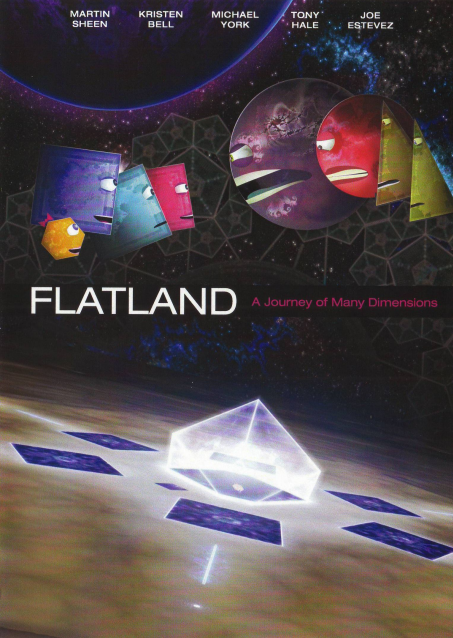
MARTIN
SHEEN

KRISTEN
BELL

MICHAEL
YORK

TONY
HALE

JOE
ESTEVEZ

(2007)

Plot summary:
Read the book
by Edwin A. Abbott.

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren.

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren. (Vanaf toen wist hij zeker dat hij wiskundige wilde worden!)

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren. (Vanaf toen wist hij zeker dat hij wiskundige wilde worden!)

De constructie zelf gaf hij er niet bij, enkel het bewijs dat het kon.

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren. (Vanaf toen wist hij zeker dat hij wiskundige wilde worden!)

De constructie zelf gaf hij er niet bij, enkel het bewijs dat het kon.

Hij wilde zo'n zeventienhoek op zijn grafsteen, maar de grafsteenhouwer wilde niet.

Constructie regelmatige 17-hoek

Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren. (Vanaf toen wist hij zeker dat hij wiskundige wilde worden!)

De constructie zelf gaf hij er niet bij, enkel het bewijs dat het kon.

Hij wilde zo'n zeventienhoek op zijn grafsteen, maar de grafsteenhouwer wilde niet.

Constructie regelmatige 17-hoek

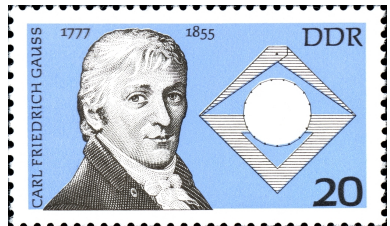
Constructies met passer en liniaal: 2000 jaar lang weinig of geen evolutie!

Carl Friedrich Gauss bewees op 19-jarige leeftijd: de regelmatige 17-hoek is te construeren. (Vanaf toen wist hij zeker dat hij wiskundige wilde worden!)

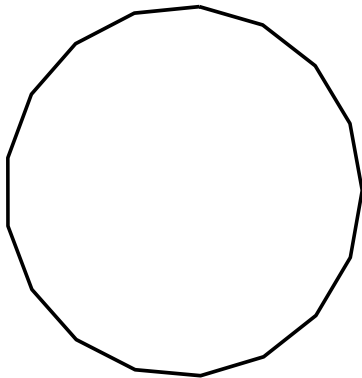
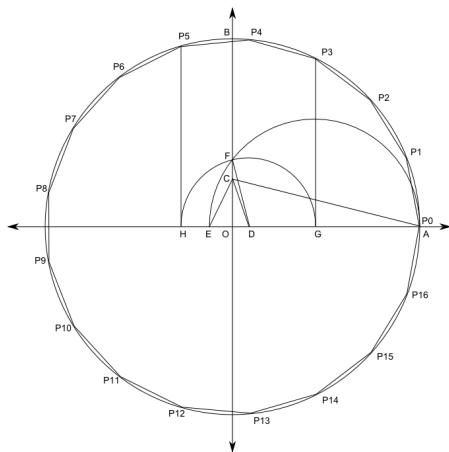
De constructie zelf gaf hij er niet bij, enkel het bewijs dat het kon.

Hij wilde zo'n zeventienhoek op zijn grafsteen, maar de grafsteenhouwer wilde niet.

(We geven de grafsteenhouwer gelijk.)

Constructie regelmatige 17-hoek

H.W.Richmond (1893)

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

ζ_3 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_5 x - 1 = 0$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

ζ_3 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_5 x - 1 = 0$

ζ_4 en ζ_5 ($\zeta_4 > \zeta_5$) zijn de wortels van $x^2 + x - 4 = 0$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

ζ_3 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_5 x - 1 = 0$

ζ_4 en ζ_5 ($\zeta_4 > \zeta_5$) zijn de wortels van $x^2 + x - 4 = 0$

Gevolg:

$16\zeta =$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

ζ_3 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_5 x - 1 = 0$

ζ_4 en ζ_5 ($\zeta_4 > \zeta_5$) zijn de wortels van $x^2 + x - 4 = 0$

Gevolg:

$$16\zeta = -1 + \sqrt{17} + \sqrt{34 - 2\sqrt{17}} + 2\sqrt{17 + 3\sqrt{17} - \sqrt{34 - 2\sqrt{17}} - 2\sqrt{34 + 2\sqrt{17}}}$$

Constructie regelmatige 17-hoek

$\zeta = \cos \frac{2\pi}{17}$ is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_1 x + 1 = 0$

ζ_1 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_2 x + \zeta_3 = 0$

ζ_2 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_4 x - 1 = 0$

ζ_3 is de grootste wortel van $x^2 - \zeta_5 x - 1 = 0$

ζ_4 en ζ_5 ($\zeta_4 > \zeta_5$) zijn de wortels van $x^2 + x - 4 = 0$

Gevolg:

$$16\zeta = -1 + \sqrt{17} + \sqrt{34 - 2\sqrt{17}} + 2\sqrt{17 + 3\sqrt{17} - \sqrt{34 - 2\sqrt{17}} - 2\sqrt{34 + 2\sqrt{17}}}$$

C.F. Gauss (1796)

Constructie regelmatige 17-hoek

Welke regelmatige n -hoeken zijn construeerbaar?

Constructie regelmatige 17-hoek

Welke regelmatige n -hoeken zijn construeerbaar?

Gauss: Elke n -hoek, waarbij n te schrijven valt als een product van een macht van twee en verschillende Fermatpriemgetallen, is construeerbaar met passer en lineaal, en alle andere niet.

Constructie regelmatige 17-hoek

Welke regelmatige n -hoeken zijn construeerbaar?

Gauss: Elke n -hoek, waarbij n te schrijven valt als een product van een macht van twee en verschillende Fermatpriemgetallen, is construeerbaar met passer en lineaal, en alle andere niet.

Fermat: Een Fermatpriemgetal is een priemgetal van de vorm

$$2^{2^k} + 1$$

Constructie regelmatige 17-hoek

Welke regelmatige n -hoeken zijn construeerbaar?

Gauss: Elke n -hoek, waarbij n te schrijven valt als een product van een macht van twee en verschillende Fermatpriemgetallen, is construeerbaar met passer en lineaal, en alle andere niet.

Fermat: Een Fermatpriemgetal is een priemgetal van de vorm

$$2^{2^k} + 1$$

Gekende Fermatpriemgetallen: 3,5,17,257,65537.

Constructie regelmatige 17-hoek

Welke regelmatige n -hoeken zijn construeerbaar?

Gauss: Elke n -hoek, waarbij n te schrijven valt als een product van een macht van twee en verschillende Fermatpriemgetallen, is construeerbaar met passer en lineaal, en alle andere niet.

Fermat: Een Fermatpriemgetal is een priemgetal van de vorm

$$2^{2^k} + 1$$

Gekende Fermatpriemgetallen: 3,5,17,257,65537.

Vermoeden: er zijn er geen andere.

Constructie regelmatige 17-hoek

Daarom dus 17!

Daarom dus 17!

William Feller tijdens zijn les:

Daarom dus 17!

William Feller tijdens zijn les:

Als een eigenschap waar is voor 17, dan geldt ze voor alle natuurlijke getallen.

Daarom dus 17!

William Feller tijdens zijn les:

Als een eigenschap waar is voor 17, dan geldt ze voor alle natuurlijke getallen.

Quod erat refutandum!